

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση για το Θάνατο του Μίκη Θεοδωράκη

*Τα τραγούδια των ανθρώπων
είναι πιο όμορφα από τους ίδιους
πιο βαριά από ελπίδα
πιο λυπημένα
πιο διαρκή.*

*Πιότερο απ' τους ανθρώπους
τα τραγούδια τους αγάπησα.*

Ναζίμ Χικμέτ

Ο Μίκης Θεοδωράκης έφυγε σήμερα από τη ζωή, σε ηλικία 96 ετών, αφήνοντας πίσω του μία **απέραντη μουσική δημιουργία, παρακαταθήκη για το μέλλον και μια πολυκύμαντη ιστορική διαδρομή**, που συνομιλεί με το μεγαλείο και την τραγωδία της Αριστεράς της εποχής του.

Το «μαγικό βουνό» της μεταπολεμικής μουσικής δημιουργίας, ψηλός, πληθωρικός σε όλα του και τεράστιος στο έργο του, **χαρακτηρίστηκε από τις «απάτητες κορφές» των τραγουδιών του και της πολιτικής του δράσης** από τον Δεκέμβρη και τους Λαμπράκηδες μέχρι τον αντιδικτατορικό αγώνα και τις αντιμνημονιακές κινητοποιήσεις. **Τόσο οι ψηλές κορυφές όσο και οι βαθιές χαράδρες της πορείας του αντανakλούν, με ένα ιδιαίτερο τρόπο, την ίδια την πορεία της κομμουνιστικής αριστεράς στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στις κυρίαρχες εκφράσεις της:** Από τη μια ολόψυχη ταύτιση με το δίκιο του λαού και ανιδιοτελής στράτευση στους αγώνες του, από την άλλη ταλαντεύσεις απέναντι στην αστική πολιτική και αναζήτηση «αναγνώρισης» από τον εκάστοτε νικητή. Ο Μίκης και μέσα από το έργο του απέδειξε και **ανέδειξε την τεράστια δημιουργική δύναμη των εργατών, των φτωχών, των αγωνιζόμενων, των λαϊκών στρωμάτων.** Τα πολιτικά του όρια δεν ήταν αποκλειστικά δικά του αλλά των κυρίαρχων ρευμάτων της Αριστεράς.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι **ο Μίκης απέδειξε ότι η “μεγάλη τέχνη” πηγάζει βαθιά από τον λαό και τους αγώνες του,** από τα βάσανα και τις ελπίδες του, από τις απογοητεύσεις και τα όνειρά του. Ότι δεν είναι απρόσιτη για τους εργάτες και τους φτωχούς ανθρώπους. Το αντίθετο. Η δημιουργία του κατάφερε να μπει και στο τελευταίο σπίτι, να γίνει χορός στο γλέντι, τραγούδι στην διαδήλωση και την απεργία, ψίθυρος στους καημούς, τις λύπες και τους έρωτες ενός ολόκληρου λαού. Ο Θεοδωράκης βρήκε και ανέδειξε το νήμα της μεγάλης τέχνης που στηρίζεται στον πλούτο της παράδοσης, στον πολιτισμό που έρχεται από τα βάθη των αιώνων και μπόρεσε να την μετουσιώσει σε σύγχρονη τέχνη ξεπερνώντας και το φολκλόρ και την άρνησή της.

Οι πιο μεγάλες του στιγμές ήρθαν, ακριβώς τότε, όταν με τα τραγούδια του έδωσε φωνή και μελωδία, δύναμη και αυτοπεποίθηση, στην κραυγή ολόκληρων γενιών που αγωνίστηκαν και μάτωσαν για ελευθερία, ισότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανεξαρτησία. Κι όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε όλο τον κόσμο. Ήρθαν στην πιο αντιστασιακή, την πιο «αντάρτικη» περίοδο της ζωής του, όταν ήταν εξόριστος, κρατούμενος, κυνηγημένος και δακτυλοδεικτούμενος από το μετεμφυλιακό κράτος, τη χούντα, τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές, τους συστημικούς κύκλους της μεταπολίτευσης.

Η ζωή και το έργο του Θεοδωράκη ταυτίστηκε, σε πολύ δύσκολες συνθήκες τις πρώτες δεκαετίες της ζωής του, με τους αγώνες του λαϊκού κινήματος και της αριστεράς και για αυτό **δεν μπορούν να το οικειοποιηθούν οι εκπρόσωποι του αστικού κόσμου** που επιδιώκουν να το κάνουν σύμβολο της δικής τους Ελλάδας. Είναι χαρακτηριστική η δήλωσή του: **«Στον τάφο μου θέλω να γράφει “Πολέμησε τον Δεκέμβρη”».** Η τέχνη του

υπηρέτησε την Ελλάδα των καταπιεσμένων, του κοινωνικού αγώνα, του μεγαλείου του αντιφασιστικού αγώνα, του ΕΑΜ και του ΔΣΕ, τον πόνο του εμφύλιου και της εξορίας, τους αγώνες της παγκόσμιας εργατικής τάξης. Ο Επιτάφιος και το Άξιον Εστί, τα Επιφάνεια και το Canto Heneral είναι ακούσματα ψυχής για όσους ποθούν και παλεύουν για έναν καλύτερο κόσμο, όχι για τα μούτρα των πρωθυπουργών και των υπουργών του συστήματος και των ακολούθων τους, που οι αξίες τους είναι η εκμετάλλευση, ο ανταγωνισμός, ο ατομισμός, η υποταγή.

Παράλληλα, όμως, πολιτικά, ενσάρκωσε την πορεία, τις τραγικές στιγμές και τις αντιφάσεις της αριστεράς. Το «Καραμανλής ή τανκς» έκφραζε τότε όχι μόνο τον φόβο τμημάτων του λαού, αλλά και τον συμβιβασμό τμημάτων της αριστεράς, στην οποία τότε ανήκε. Η υπουργοποίηση του από τον Απρίλη του 1990 μέχρι το Μάρτη του 1992 στην πιο βάρβαρη κυβέρνηση της μεταπολίτευσης με πρωθυπουργό τον Κων. Μητσοτάκη έγινε αμέσως μετά την περίοδο που ο ενιαίος Συνασπισμός είχε συμμετάσχει στην συγκυβέρνηση με τη ΝΔ και στην «οικουμενική» με ΝΔ και ΠΑΣΟΚ. Στο όνομα ενός ενιαίου έθνους που κινδυνεύει από τον «αλυτρωτισμό των Σκοπίων» (ανάλογη φιλολογία υπήρχε και σε ορισμένες δυνάμεις της αριστεράς) συμμετείχε και στα «μακεδονικά συλλαλητήρια», στα οποία κυριαρχούσαν ακροδεξιές δυνάμεις.

Και να τι κρατάμε εμείς από τον Μίκη. Την ΕΠΟΝ και το ΕΑΜ. Τον Κόκκινο Δεκέμβρη του 44. Την μάχη ζωής και αξιοπρέπειας στην Ικαρία και την Μακρόνησο. Το “και συ λαέ βασανισμένε μην ξεχνάς τον Ωρωπό”. Κρατάμε την εμπιστοσύνη και την συστράτευση με τον λαό. Κρατάμε την ευγνωμοσύνη γιατί μάς “γνώρισε” τον Ρίτσο και τον Σεφέρη, τον Ελύτη και τον Νερούδα. Την στρατευμένη του τέχνη που, ανεξάρτητα από τις επιλογές του δημιουργού της, **έμαθε γενιές και γενιές “να κρατάνε την ζωή τους”, να την παίρνουν στα χέρια τους, να βρίσκουν την έμπνευσή τους στα ιδανικά της ανθρωπιάς, του αγώνα, της δημοκρατίας, της επανάστασης και του κομμουνισμού.**

ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, 2 Σεπτεμβρίου 2021